

d'identificar-lo amb el seu arag. i cat. *tàpara*. És ben probable que la forma mossàrab no arabitzada, que s'amaga sota aqueixes grafies, fos *taparairola* (o *tapr*).—³ OSchrader, *Reallexikon d. idg. Altertums-kunde*, 267: el focus botànic fou a l'Europa meridional; Boisacq, *G. Dict. Et. Gr.*: a l'orient del Mediterrani; la conclusió de N. Rhodokanakis, «mot viatger» (*Wiener Sitzber.*, tom 178, IV, 10-11) és raonable.—⁴ La comparació amb els quals resulta més o menys inadmissible, i sempre discutible o sense força convincent: no m'entretindré a argumentar-ho de cada un, i em limito a donar la llista perquè es vegi com vaig explorar-ho llargament (la major part es trobaran en Simonet, no documento els altres, estant segur que aquesta és una pista falsa, ni em canso a descoratjar-ne altres exploradors): *texina/CININNUS*, *tailon/CHELONE*, *Temple/Quempe/CAMPUS*, *tauç/cauchil*, *cayátira/TAEDULA*, *qârqaq/qartaq*, *mircas/MYRTATUM*, *tâgar/câgalo*; això ajuda a Simonet a pensar en atansaments merament absurds (com *tamo/CALAMUS*), que al capdavall molts dels anteriors no ho són gaire menys: la major part són ben falsos, altres tenen una explicació particular. Notem que en el cas de *tâstara/câscara* hi ha l'intermedi *taşqal* en Abenaldjazzar, per tant aquí és seriós pensar en dissimilació. Justament en el cas de *tâpera* és allò que no pot ser, no havent-hi agent dissimilador. Ni tan tan sols té gaire versemblança la vaga explicació de substitució temptejant en manlleus (a causa de la diferència d'articulació entre *k* romànica i *k/q* semítica). Tot plegat no és més que un munt heterogeni de runa o de semblances en miratge.—⁵ *Paperera* (junt amb *pâpera* i *paperot*) s'usarien a Orpesa en comptes de *taperera* etc. (*AlcM*). Si n'hi hagués més confirmació de lloc i de temps, gosàriem pensar seriosament que això ve del tal **paretera*.—⁶ No deu ser gaire més que un homònim el nom d'ocell *tâpara* 'pica-soques blau', ocell de l'espècie *Sitta europaea* (Est. Vayreda, *Fauna Ornit.*); Verdaguer, enamorat juvenil del joguineig amb l'ocellada, que tant coneixia, ens conta c. 1868: «las cadarneras que deixàrem l'altra dia per petites, ja deuen ser mitj plomadas, o a punt de fugir, y las *tâparas*, sortidas del ou»; encara que el jovenet escriptor posava ben pocs accents gràfics, aquest deu constar en l'autògraf, car Casac. el reproduceix minuciosament, sense retocar-hi cap detall ni suplir-hi gens l'accentuació, en els seus *Inèdits* (I, 200); molt menys de fiar és l'ed. que cita *AlcM*, d'un altre passatge de Verdaguer, on explica «lo *ta-parà* --- canta com si toqués la corneta; fa niu en les pigoteres». Es tracta, doncs, d'un moixó semblant al *pigot* o *picot* (que forada les escorces dels arbres, amb forts cops del seu bec robust, obrint-hi les cavitats que diuen *pigoteres*). Tal com *pigot*, *-cot*, ve de l'arrel imitativa *PIKA-*, aquest mot deu ser també d'una onomatopeia *TAP-TAP* (com la que ha donat el fr. *taper* 'copear', i la que hem vist a la base de l'article precedent); fins i tot és possible que no sigui infidel la forma masculina i oxítone *lo taparà* (lla-

vors amb una aproximació imitativa un poc diferent, i coexistent amb l'altra esdrúixola que ens consta millor com a cosa de Mn. Cinto); llavors la variant *tâpara*, fundada en el mateix, hauria estat emmotllada formalment (però res més) al nom de la planta.

Taperada, V. *tâpera* i *taparada* (TAP) *Taperera*, V. *tâpera* *Taperol*, mutilació mall. d'*estoperol* (ESTOPA) *Taperot*, V. *tâpera* i *tap* I i II *Tapet*, V. *tapís* (però evitar l'ús acastellanat en el sentit de *cobretaula* etc.)

TAPÍ, calçat alt, molt usat abans: és la forma amb què el català correspon al fr. antiq. i mossàr. *patin*, al cast. *chapin*, i al basc *zapino*, tots els quals degueren ser derivats d'una onomatopeia que, en forma variant *TAP/PAT/ÇAP-*, alludia al soroll que feia, en caminar, la grossa sola de suro d'aquesta mena de *SABATA* (cf. el fet paral·lel d'aquest mot). □ 1.ª doc.: 1268.

Doc. que alhora conté un eloqüent indicatiu de la solidaritat etimològica entre la denominació francesa i la cat. Són uns comptes reials d'aquell any (BCEC, 1908, 174), on es posa el que han costat «sabatats e *tapins*» per a la Regina, i poc més amunt s'hi consignen uns «*patins* a Madona Bela», que devia ser una dama de cort, de la Casa reial de Jaume I (més aviat que d'un dels Infants): el nom sembla indicar alguna acompanyant francesa o italiana, i així és lògic que per a ella es posi el nom en francès, i per a la nostra sobirana, en català. «--- Dones de la guisa / --- / e donzelles de la cort / --- / van pintades e pinçades / --- / e qui solament de punta / toquen en terra quant van, / los lurs *tapins* ab polaynes, / e, d'estiu, ab guant daurat / ---» en el poema juvenil d'Eiximenis (prosimat en el L. de les Dones, *EntreDL* I, 171, v. 38); «solament de punta» recorda la forma alta del tapí, encaminat a realçar l'estatura i esveltesa de talla de Madona tal, al·ludida també en l'escarafall que fa *La Serrana de la Vera* de Vélez de Guevara, de la trepa femenina que va «espetada y tiessa / encaramada en dos *chapines*» (v. 1596).

«Si-t paren belles / --- / leva-ls les robes / --- / fora-ls *tapins*. / Mira què tins!: / un vell monet / --- / tot cap e cames / ---», JRoig (*Spill*, 10036). El soberg Vilesermes provoca el Cavaller Blanc: «Si tu, Tirant, vols haver pau --- que perdone a la tua joventut, ho farà ab condició tal que-m dones lo fermal de --- Agnès de Berrí --- que no est digne de possehir cosa alguna que sia d'una tan alta --- senyora --- per quant lo teu stat --- no és suficient per a descalçar-li lo *tapí* esquerre, ni est per egualar-te ---»; «no ha res en lo mon que sia més plasant a la dona que és l'amor de l'home, e per ço no li trauríeu... lo peu del *tapí*, que li poguésseu fer... mal --- pendrà plaer que-u façau...», JoMartorell (*Ag.* I, 174.4, II, 207). Sempre, o quasi, es tracta, doncs, d'un calçat de dones no pobres; i elegant (o que vol ser-ho, ja no cal dir-ho), en tot cas «que afavoreix»: d'aquí l'alta sola de suro; i el *tap-tap* no sap massa greu, que... aquí ve ella (cf. els «*tapins*